

ספרי' – אוצר החסידים – ליונאוויטש

מאמר
זה היום תחלת מעשיך – ה'תשל"ז

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לראש השנה, היתשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

פתח דבר

לקראת ראש השנה הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך כו' שנאמר בהתוועדות אור לכ"ט אלול ה'תשל"ז, ערב ראש השנה ה'תשל"ח (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק סליחות, ה'תשע"ז,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2017 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

זה היום (ר"ה, יום ברוא אדה"ר) תחלת מעשיך (אע"פ שמצד חיזונויות העולמות ה"ז רק זכרון ליום ראשון) – כיון שע"י עבודת האדם נפעל העילוי ד"זה" (ראיית אלקות) בעולם שנברא בכ"ה באלול בבחי' "כה", ולגבי עילוי זה נחשב "יום ראשון" בבחי' זכרון בלבד, כיון שנמשך ב"מעשיך" בחי' "תחילה" (תחלת מעשיך) שלמעלה מ"ראש".

המשכת וחיבור "זה" עם "כה" ע"י עבודת האדם – שיש בה ב' אופני העבודה ד"כה" ו"זה", מצד ב' הענינים ד"בצלמנו כדמותנו" שבמאמר "נעשה אדם".

על מאמר "נעשה אדם גו" כתיב "את ה' האמרת" (עשית אותו אומר מאמר נעשה אדם גו" (דקאי על ר"ה) – "האמרת" לשון שבח – שבח גדול ונפלא שבפעולת האדם לגלות אלקות בעולם, ע"י עבודתו בקיום המצוות – "האמרת" מלשון לבוש, ובלמוד התורה – "האמרת" מלשון אמירה.

ולאחרי ש"את ה' האמרת" – אזי "ה' האמירך", שנמשכת אתעדל"ע נעלית יותר (למעלה לא רק מאתעדל"ע שלפני אתעדל"ת, אלא גם מאתעדל"ע שע"י אתעדל"ת), מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם, ורק שריא באתר שלים (לאחרי השלימות במעשה התחתונים); ועי"ז נעשית העבודה באופן נעלה יותר – שאינה עבודה שלו ("את ה' האמרת") שפועלת דוגמתה למעלה (ולדוגמא – בלימוד התורה, שע"י שקורא ושונה אזי הקב"ה קורא ושונה כנגדו), אלא אדרבה: "ה' האמירך", שזהו ענין שנעשה מלמעלה (כמו בלימוד התורה – שַׁנְדָּבַר בו דבר ה').

בס"ד. כ"ט אלול ה'תשל"ז, ליל ערב ראשיהשנה ה'תשל"ח

(הנחה בלתי מוגה)

זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון¹. וידוע דיוק רבותינו נשיאינו², דמ"ש זה היום תחלת מעשיך משמע תחלה ממש (ולא רק זכרון ליום ראשון). ובפרט ע"פ הביאור הידוע³ שתחלה הוא למעלה מראש, כי כשאומרים ראש, הרי זה קשור מיד עם סוף, משא"כ תחלה כו"⁴, ועפ"ז נמצא שתחלת מעשיך הוא למעלה מראש מעשיך. ואילו אח"כ ממשיך זכרון ליום ראשון, שזהו רק זכרון לענין שהי' בעבר, ואדרבה, הענין שהי' בעבר הוא הנקרא (יום) ראשון, שאז אירע הדבר בפעם הראשונה. ובפרט ע"פ תורת הרב המגיד⁵ שהזמן הוא ג"כ נברא, נמצא, שיום ראשון הוא גם התחלת כל מציאות הזמן, וא"כ, יש בו מעלה נוספת, שגם "זה היום", ש"יום" הו"ע הזמן, יש לו ראשון, ואילו "זה היום" הוא רק זכרון ליום ראשון.

(ב) **וידוע** נקודת הביאור בזה⁶, שענין הבריאה כפי שהי' בתחלה (ביום ראשון) הי' מצד כי חפץ חסד הוא⁷ (ללא עבודת האדם, כי אדם אין לעבוד את האדמה⁸), ואילו בר"ה (זה היום) — שאז מתחדשת עוה"פ הבריאה כולה, כיון שכל הענינים חוזרים לקדמותם (כלשון הידוע בספרי קבלה⁹, כמובא בחסידות בכ"מ¹⁰), ולכן צ"ל ענין הבריאה מחדש, וכמבואר בדרוש להבין ענין תק"ש עפ"י כוונת הבעש"ט¹¹, שצריך להמשיך מפנימיות התענוג כפי שהוא בעצמות ומהות, עד למטה מטה, בעולם העשי', במעשיך, ועד לסוף מעשה — צריכה להיות המשכה זו דוקא ע"י מעשה האדם, עליו נאמר¹² שהוא אדמה לעליון, ולמעלה יותר,

(1) תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כו, א).

(2) לקו"ת דרושים לר"ה נח, א. אוה"ת שם ח"ה ע' בעז ואילך. ובכ"מ.

(3) המשך תרס"ו ע' כג. ע' כח. וראה ד"ה זה היום תשל"ו.

(4) שהוא נבדל בערך כו' (המשך תרס"ו שם ע' כג).

(5) סידור עם דא"ח עה, סע"ד ואילך. וראה לקו"ש ח"ז ע' 59 הערה 25. וש"נ.

(6) לקו"ת שם, ב. אוה"ת שם ע' ב"פ. וראה גם לקו"ת נצבים מז, ב. ובכ"מ.

(7) מיכה ז, כ.

(8) בראשית ב, ה.

(9) פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א. ובכ"מ.

(10) לקו"ת דרושים לר"ה שם, ג. אוה"ת שם ע' ב"פ. ובכ"מ. ובארוכה — סידור עם דא"ח רמו, א ואילך.

(11) סידור שם.

(12) ישע"י יד, יד. וראה עשרה מאמרות (לרמ"ע מפאנו) מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג.

של"ה ג, א. כ, ב. שא, ב. ובכ"מ.

כפי שישראל הם חד עם קוב"ה¹³, ולמעלה יותר, כפי שהם מושרשים בעצמות ומהות ית' למעלה מכל הענינים, אפילו למעלה מכמו שהתורה מושרשת בעצמותו ית'¹⁴. וזהו מ"ש על ר"ה זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, דאע"פ שלכאורה הוא רק זכרון ליום ראשון, הרי זה רק מצד חיצוניות העולמות, משא"כ מצד פנימיות העולמות, שזוהי אמיתית המציאות דעולמות, הנה תחלת מעשיך הוא דוקא בר"ה, יום ברוא אדה"ר¹⁵, יום הששי למעשה בראשית, שבו נאמר¹⁶ נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, שאז הי' ר"ה הראשון, ובכל שנה ושנה הנה הימים האלו נזכרים ונעשים¹⁷, ואדרבה, שנמשך אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה, כמבואר באגה"ק¹⁸ לרבינו הזקן.

ובכדי לבאר הטעם שתחלת מעשיך הוא בר"ה — אף שתחלת בריאת העולם (תחלת מעשיך כפשוטו) היתה בכ"ה באלול¹⁵ [ועד שידוע המנהג שמביא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁹ שחסידים נהגו ללמוד פרשת הבריאה כל יום ביומו החל מכ"ה באלול], וכידוע הדיוק²⁰ במ"ש זה היום תחלת מעשיך, דכיון שבכ"ה באלול נברא העולם, למה קבעו ר"ה ביום ששי למע"ב, ולא בכ"ה באלול, יום ראשון למע"ב [ולהעיר, שבכמה מאמרים שמתחילים בשאלה שלכאורה הי' צריכים לקבוע ר"ה בכ"ה באלול, מוסיפים הסברה, והסברה ארוכה ע"פ כמה ענינים שבתורת החסידות, להסביר שכ"ה אלול הוא ענין נעלה ביותר²¹] — מדגישים לכל לראש "זה (היום) תחלת מעשיך", כי, אע"פ שגדלה ביותר מעלת כ"ה באלול שהוא יום ראשון לכל מע"ב, אעפ"כ קאי תחלת מעשיך על ר"ה, כיון שבו פועל איש ישראל ע"י עבודתו העילוי ד"זה (היום)", שהוא עילוי שלא בערך לגבי הענין ד"כה" שהי' בתחלת הבריאה בכ"ה באלול²², כמובן מפירוש הפשוט ד"זה" שהוא באופן שמורה באצבע, משא"כ "כה" הוא רק באופן של דמיון, ועדיין אין בזה הוודאות כו'.

19) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 488 הערה

14) ראה המשך תרס"ו ע' שה ואילך. ע' 54

20) לקו"ת נצבים מז, א. שם, ג. המשך ר"ה תש"ד. ובכ"מ.

15) ראה ויק"ר רפכ"ט.

21) ראה — לדוגמא — המשך תש"ד שם. וראה גם ד"ה זה היום תשמ"א ס"ב (תו"מ סה"מ תשרי ע' ל).

16) בראשית א, כו.

22) ראה לקו"ת שם, ב ואילך. אוה"ת ר"ה ע' איתלב.

17) לשון הכתוב — אסתר ט, כח. וראה

רמ"ז בספר תיקון שובבי"ם. הובא ונתבאר בספר לב דוד להחיד"א פכ"ט.

18) סי"ד.

והענין בזה, דהנה, מעלת כ"ה אלול גדלה ביותר, להיותו יום ראשון לכל מעשה בראשית, ויתירה מזה, שביום ראשון נאמר²³ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותי', שכולם נבראו בראשון²⁴ (כולל גם הענינים דיום הששי למע"ב, ואפילו בריאת ועשיית האדם). וכבר הי' אז לכאורה הענין דמה רבו מעשיך²⁵ ומה גדלו מעשיך²⁶. ואדרבה, אופן הבריאה ביום הראשון הוא כפי שנקרא יום אחד²⁷, לפי שהי' הקב"ה יחיד בעולמו²⁸ (אע"פ שהיתה אז כל מציאות הבריאה, כפי שבאה בפרטיות בח' וד', שכוללים ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם) (באופן שבטלים לא', אלופו של עולם)²⁹, או בלשון הכתוב, שמים וארץ, ובאופן שגם תולדותיהם (את גו' ואת גו') הם כבר בגילוי — באופן הגילוי שהי' ביום ראשון³⁰). אבל אעפ"כ, כל זה הוא רק חיצוניות העולמות, שענין האלקות הוא בבחי' כה. ולכן נקרא זכרון ליום ראשון, היינו, שיום ראשון הוא בבחי' זכרון בלבד, להיותו שלא בערך לגבי העילוי שנעשה בר"ה ע"י עבודת האדם, שענין האלקות יהי' בבחי' זה (זה היום), שמורה על הגילוי באופן שמורה באצבע, כנ"ל. וכמובן גם ריחוק הערך ד"כה" לגבי "זה" מענינם בספירות, שאפילו כפי שהם בבחי' מדות שהם שבעת ימי הבנין, יש חילוק שלא בערך בין ספירת היסוד שנקראת "זה"³¹, לספירת המלכות שנקראת "כה"³², ועד להמבואר בתו"א (בלשון כ"ק אדמו"ר נ"ע)³³ שז"א הוא בכלל עולמות הא"ס [היינו, שאפילו כפי שהוא כבר בעולמות ה"ה בבחי' א"ס], משא"כ מלכות היא התחלת הנבראים.

וזהו גם הדיוק (זה היום) תחלת מעשיך, שהוא למעלה מיום ראשון, שאז הי' רק ראשון וראש דמעשיך, משא"כ הענין דזה היום שפועל כל אחד מישראל וכל בני" בר"ה, הוא באופן דתחלת מעשיך, היינו, שכל המעשים חוזרים ונמשכים (מקדמותם אבל באופן שנמשכים) מבחי' תחילה שלמעלה מבחי' ראש.

-
23) בראשית א, א.	לקו"ש חי"א ע' 11. ובכ"מ.
24) פרש"י שם, יד. וראה פרש"י שם ב, ד.	30) ראה המשך תער"ב חי"ב ס"ע תקצו ואילך. סה"מ תש"ד ס"ע 221 ואילך.
25) תהלים קד, כד.	31) ראה פרדס שער כג (שער ערכי
26) שם צב, ו.	הכינויים) פרק ז' ערך זה. אוה"ת בשלח ע' תקלא.
27) בראשית א, ה.	32) ראה פרדס שם פרק כ' ערך כה.
28) ב"ר פ"ג, ח. פרש"י עה"פ.	לקו"ת נצבים מז, סע"ב.
29) סמ"ק סימן ב. הובא בבית יוסף או"ח	33) תרומה פא, ב.
סימן סא (ד"ה כתב סמ"ק). שו"ע ודאדה"ז	
או"ח שם סעיף ו. וראה תו"א וארא נה, ב.	

ג) **אמנם** עפ"ז היו צריכים לכאורה לומר רק העילוי דזה היום תחלת מעשיך. אך מזה שמוסיפים גם זכרון ליום ראשון, מובן, שהענין דזה היום שנעשה ע"י עבודת האדם פועל שאפילו הענין ד(זכרון ל)יום ראשון יהי' באופן הכי נעלה, ועד לעילוי שלא בערך לגבי (זכרון ל)יום ראשון כפי שהי' קודם העבודה דזה היום.

והענין בזה, שעבודת האדם היא לפעול הענין ד"זה" גם ב"כה", והיינו, שגם בעולם יהי' הגילוי ד"זה", שמראה באצבע גשמית ואומר זה א-לי ואנוהו³⁴ (ועד כפי שיהי' לעתיד לבוא שתי פעמים זה³⁵). ובלשון הלקו"ת³⁶: ואמרתם כה לחי³⁷, לקשרא כח לחי³⁸, היינו, שמחברים אותם ביחד, עד שבגלוי נראה הענין ד"זה". ועי"ז נפעל גם במעשיך הגילוי דבחי' תחלה (תחלת מעשיך) שלמעלה מראש, ולא כפי שהבריאה היא מצד עצמה, שהיתה רק בבחי' (יום) ראשון, ואילו עכשיו (לאחרי הגילוי דתחלת מעשיך) הנה הענין דראשון הוא באופן של זכרון בלבד, כיון שנמשך בחי' תחילה במעשיך, ועד לסוף מעשה, שזהו יום הששי למע"ב, שאז הי' הכל מוכן לסעודה³⁹, ועאכו"כ כשנברא האדם שהוא מבחר הבריאה, שבשבילו היתה כל הבריאה ביום הראשון, כמאמר⁴⁰ בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית, הנה סוף מעשה במחשבה תחלה⁴¹, תחלה דייקא, היינו, לא במחשבה בראשיתה, אלא במחשבה תחלה, תחלה שלמעלה מראש.

וע"ד שהי' אצל אדה"ר (בר"ה הראשון), שאע"פ שגם קודם בריאת ועשיית האדם ע"י המאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו הי' העולם באופן שהכל מוכן לסעודה, פעל אדה"ר בכל הבריאה הענין דבואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני הוי' עושנו⁴² — עושנו דייקא, לשון עשי', וכפי שמצינו לשון עשי' עוד לפני המאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, היינו, שכבר הי' הענין דמה רבו מעשיך ומה גדלו מעשיך, ובאופן שאצל מעשיך היתה איזו (עפעס א) הכרה בהסיבה שעשתה אותם — עושנו, אבל אעפ"כ, הרי זה רק בבחי' האלקות כפי שהיא בבחי' כה,

34) בשלח טו, ב ובפרש"י. שמו"ר
 ספכ"ג. פרש"י סוף תענית.
 35) שמו"ר שם. וראה סה"מ תרנ"ד ע'
 קנה.
 36) נצבים שם.
 37) שמואל-א כה, ו.
 38) זח"ב כג, ב — הובא בלקו"ת שם.
 39) ראה סנהדרין לח, א ובפרש"י.
 40) הובא בפרש"י ורמב"ן בראשית א, א.
 41) ע"פ פיוט לכה דודי.
 42) תהלים צה, ו. וזה ח"א רכא, ב. ח"ג
 קז, ב. וראה פרקי דר"א שבהערה 64.

ואילו אדה"ר פעל שיהי' בכל הבריאה העילוי שבבחי' זה. ודוגמתו בכל ר"ה, כפי שמביא רבינו הזקן⁴³ מהגהות מיימוני⁴⁴, שהדין ומשפט הוא בנוגע לענייני עוה"ז, שבפשטות הרי זה קשור עם חיצוניות העולמות, כפי שהבריאה היא קודם שנברא האדם, אלא שע"י עבודת בני' בר"ה נעשה העולם כולו באופן אחר לגמרי.

ד) **והנה** כיון שההמשכה דבחי' זה בבחי' כה לחברם יחד נעשית ע"י עבודת האדם, הרי מובן, שגם בעבודת האדם ישנם ב' העניינים, הן עבודה שנקראת בשם "זה", והן עבודה שנקראת בשם "כה". והסיבה לכך שיש באדם שני אופני עבודה, היא, בגלל שבבריאת האדם נאמר נעשה אדם (בב' האופנים ד) בצלמנו כדמותנו (שהם ב' העניינים ד"זה" ו"כה"⁴⁵), ששניהם (הן בצלמנו והן כדמותנו) קאי על העצמות, אלא שישנו ענין העצמות כפי שהוא באופן דצלמנו, וישנו ענין העצמות כפי שהוא באופן דדמותנו. ובהקדים, שענין בריאת יש מאין בכלל, ועאכו"כ בריאת האדם, שבזה ניתוסף החיבור דויפח באפיו נשמת חיים⁴⁶ עם גלמי ראו עיניך⁴⁷, חיבור דומם עם מדבר (כמבואר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו בענין הטעם שנשתנה יצירת גוף האדם משאר כל הנבראים כמו הצומח והחיי⁴⁸), הרי זה בכח העצמות, שאינו עלול מאיזה עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו (כמבואר באגה"ק⁴⁹). אלא שבזה גופא ישנו אופן של בריאה בכח העצמות (ווי עצמות שטעלט אויס די בריאה) בצלמנו כדמותנו. ומזה מובן, שאע"פ שכללות ענין התהוות יש מאין בכח העצמות הי' ביום ראשון, ואדרבה, כאמור לעיל (ס"ב) שאז היתה בריאת שמים וארץ וכל צבאם, הנה ביום הששי שבו הי' הענין דנעשה אדם בצלמנו כדמותנו, נפעל בעולם שכח ההתהוות יוכל להיות באופן ד"זה", שזהו"ע המשכת בחי' זה בבחי' כה ("לחי" ב"כה"). ומובן, שבשביל זה יש צורך בגילוי העצמות באופן שלא בערך כו', שפועל הן בבחי' צלמנו וגם בבחי' דמותנו, ועי"ז יכולה להיות הפעולה דצלמנו על דמותנו, באופן שצלמנו הוא העיקר, ובאופן כזה נעשית גם ההמשכה בבחי' זה בבחי' כה, עד שגם במעשיך נמשך בגלוי (זה) בחי' תחילה (כנ"ל ס"ג).

47) תהלים קלט, טז. וראה סנהדרין לח,

ב.

48) תו"א בראשית ג, ד ואילך. תו"ח שם

יח, ד ואילך. אוה"ת שם ח"ו תתנא, א ואילך.

49) ס"כ.

43) לקו"ת דרושים לר"ה נט, ב.

44) לרמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ג.

45) לקו"ת מטות פב, א. אוה"ת שם ע'

א'רסב.

46) בראשית ב, ז.

ה) **ויובן** בהקדים מ"ש הצ"צ⁵⁰ [שערב ר"ה הוא יום הולדתו] בפירוש זה היום תחלת מעשיך, שמביא מ"ש בלקו"ת⁵¹ בפירוש מ"ש⁵² את הוי' האמרת היום, "שעשית אותו אומר מאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", ומוסיף, ש"עד"ז יש לפרש זה היום תחלת מעשיך, פי' תחלת מעשיך היינו מאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו".

והענין בזה, דהנה, מבואר בארוכה בדרושי הצ"צ⁵³ מ"ש את הוי' האמרת היום גו' והוי' האמירך היום גו', היום סתם, ולא כתיב איזה יום, שבכל מקום שנאמר היום (סתם) הוא ר"ה, ועאכו"כ כשנאמר היום הזה [כמ"ש לפנ"ז⁵⁴ היום הזה הוי' אלקיך מצוך גו', (ובהמשך לזה) את הוי' האמרת וגו'], שקשור עם זה היום תחלת מעשיך. והיינו, שבר"ה נעשה הענין דאת הוי' האמרת גו' והוי' האמירך גו', כמבואר שם⁵⁵ שזהו לשון שבח (כפירוש רש"י בפשטות הכתובים⁵⁶). ומזה מוכן, שהאמרת (שפירושו "עשית אותו אומר") קאי על המאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, שהרי אם נפרש שקאי בפשטות על כל עשרה המאמרות, אין זה חידוש ששייך להיום הזה (ר"ה) דוקא, כיון שענין זה נפעל כבר [וחוזר וניעור בכל שנה באופן דנזכרים ונעשים]⁵⁷ בכ"ה אלול. ועכצ"ל שקאי על המאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו שהי' בר"ה. וזהו שהאמרת הוא לשון שבח, כיון שהענין שנפעל ע"י בריאת האדם הוא שבח גדול ונפלא, שאע"פ שלפנ"ז הי' כבר ענין הבריאה מאין ליש מצד העצמות, באופן דמה רבו מעשיך ומה גדלו מעשיך, הנה ע"י עבודת האדם נעשה בזה שינוי עיקרי, עד לאופן שלא בערך, שגם בבחי' כה (כדמותנו) נמשך ומתגלה בחי' זה, זה היום, ובאופן דתחלת מעשיך, שגם במעשיך נמשך מבחי' תחלה, כנ"ל בארוכה. ובפשטות, שאע"פ שמכ"ה אלול ישנו כבר עולם שלם, באופן שהכל מוכן לסעודה, אין זה מגיע לעילוי שנעשה עי"ז שבנ"י משנים (מאכן איבער) את העולם כולו, ועד שפועלים בו הענין דזה א-לי ואנוהו, ו"זה" כפול, כפי שיתגלה לעתיד לבוא, שזהו ענין של שבח, ושבח שהוא תכלית בריאת האדם — לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁵⁷, והיינו, שתחילה יש מציאות של תחתונים,

50) אוה"ת שבהערה 22.

נצבים שנה זו.

51) תבוא מב, ב.

56) ראה פרש"י עה"פ (לשון תפארת).

52) תבוא כו, יז"ח.

פרש"י ד"ה האמרת — ברכות ו, א (לשון

53) אוה"ת תבוא ע' תרסט. ע' תתרפ.

חשיבות ושבח).

54) תבוא שם, טז.

57) ראה תנחומא בחוקתי ג. נשא טז.

55) אוה"ת שם ע' תתרנו. ע' תתרסח

ב"ר ספ"ג. במדב"ר פיי"ג, ו. תניא רפל"ו.

ואילך. ע' תתרעט ואילך. וראה גם ד"ה אתם

ובכ"מ.

ולהבדיל, מציאות כביכול של הקב"ה ("לו"), ואיש ישראל פועל לעשות מהם דבר אחד — דירה לו ית' בתחתונים, דירה דייקא, כידוע הדיוק⁵⁸ שזהו בדוגמת הדירה שבה נמצא הדר בה בכל עצמותו באופן שכל עצמותו הוא בגילוי (כפי ששייך לומר שם "גילוי"), והיינו, שאע"פ שגדר המלך [ששייך לר"ה שהו"ע המלכות] הוא שהמלך אין רואין אותו ערום⁵⁹, אלא צריך דוקא לבושים, מלך ביפיו תחזינה עיניך⁶⁰, מ"מ, ישנו אופן נעלה יותר ועד לעילוי שלא בערך, שזהו כמו בדירה שבה נמצא המלך בכל עצמותו, פעם עם לבושים, ופעם בלי לבושים, ועד כמ"ש⁶¹ ולא יכנף עוד מוריך (פי' שלא יתכסה ממך בכנף ולבוש) והיו עיניך רואות את מוריך, ובאופן כזה יהי' בכל הבריאה כולה — שזהו מה שנפעל ע"י עבודת בני, שגם ב(זכרון ל)יום ראשון נעשה הענין ד"זה".

ועפ"ז מובן הטעם שלכל לראש מבאר הצ"צ הפירוש שהאמרת הוא מלשון שבח, ורק לאח"ז מביא עוד ב' פירושים, לשון לבוש (כמ"ש⁶² בצע אמרתו, וכמו שנקרא לבוש בלשון תרגום אמרא⁶³), ולשון אמירה, דלכאורה הי' צ"ל הסדר לפרש תחילה הפירוש הפשוט שהאמרת הוא מלשון אמירה ודיבור, ולאח"ז הפירוש שהו"ע הלבוש, שהוא יקר יותר, ורק לאח"ז ענין השבח. אך הענין הוא, שכיון שאת הו"י האמרת היום קאי על ר"ה (כנ"ל), יש להדגיש לכל לראש את הענין העיקרי, שזהו השבח שנעשה ע"י עבודת האדם שפועל בכל הבריאה הגילוי ד"זה" (כנ"ל בארוכה), ולאחרי זה באים ב' הפירושים שמבארים אופן העבודה שעל ידה נעשה השבח הנ"ל, הפירוש מלשון לבוש [ששייך גם לר"ה, שאז נעשה הענין דהו"י מלך גאות לבש⁶⁴], שקאי על ענין המצוות שנקראים לבושים⁶⁵ [כמבואר בזהר⁶⁶ (ובדרושי חסידות בארוכה⁶⁷) עה"פ⁶⁸ ואברהם זקן בא בימים (ועד"ז בנוגע ליעקב⁶⁹)], שעבודת כל אחד מישראל צריכה להיות באופן שכל הימים שלו, ימים יוצרו ולא אחד בהם⁷⁰, הם בשלימות, עי"ז שבכל

64 תהלים צג, א. פרקי דר"א פי"א.

65 ראה תניא ספ"ה.

66 ח"א רכד, א.

67 תו"א חיי שרה טז, א. משפטים עט,

ב. ד"ה ואברהם זקן תשל"ח (תו"מ סה"מ

חשון ע' שז). ועוד.

68 חיי שרה כד, א.

69 ראה אוה"ת נח תרמד, א. סה"מ

תרמ"ב ע' צד.

70 תהלים קלט, טז.

58 ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע'

תפט. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרעט ואילך.

סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שנג. וש"נ.

59 סנהדרין כב, א. רמב"ם הלי' מלכים

פ"ב ה"ג.

60 ישע"י לג, יז. רמב"ם שם ה"ה.

61 שם ל, כ. וראה תניא פל"ו (מו, א).

62 איכה ב, יז. וראה איכ"ר פ"א, א.

63 ראה תרגום לתהלים קלג, ב. הובא

בד"ה את ה' האמרת תר"ל (סה"מ תר"ל ע' רצ).

יום יש לו את כל עניני המצוות שצריך אליהם בתור לבושים שעל ידם יוכל לקבל גילוי העצמות, ועי"ז יוכל לקבל גם הגילוי באופן שלא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך], והפירוש מלשון אמירה ודיבור, שקאי על ענין התורה, שעל ידה נמשך בפנימיות כו'⁶⁵.

(ו) **והנה** כל האמור לעיל הו"ע עבודת האדם כפי שהיא באופן דאת הוי' האמרת היום גו', שזהו אמנם שבח גדול שנתגלה בעולם בחי' "זה" (זה היום) ע"י כללות העבודה דקיום המצוות (האמרת מלשון לבוש) ולימוד התורה (האמרת מלשון אמירה ודיבור), כפי שנעשית באופן של שלימות [החל מהמעמד ומצב דלעולם יעסוק אדם בתומ"צ אע"פ שלא לשמה⁷¹, ולאח"ז הנה מתוך שלא לשמה בא לשמה, וכידוע הפירוש בזה⁷² שגם בשעה שמקיים מצוה באופן שנראה לעיני בשר שזהו שלא לשמה, הנה בה"תוך" (הפנימיות) ד"שלא לשמה" ישנו ה"לשמה", ולכן בהכרח שיבוא (ה"לשמה") לידי גילוי. וכידוע פס"ד הרמב"ם⁷³ שכל אחד מישראל (באיזה מעמד ומצב שנמצא) רוצה לקיים רצון בוראו, ועאכו"כ כשוראים שמקיים זאת בפשטות. ואפילו אם מאיזו סיבה שתהי' הי' רגע שחיסר בימי השנה שעברה, הנה בחודש אלול, ובפרט בי"ב ימים האחרונים של אלול⁷⁴, עד לערב ר"ה, ה"ה משלים את כל הענינים שלא היו אצלו במילואם (ער) האָט ניט דערטאָן) במשך הימים שלפנ"ז, ועד משלים זאת באופן של שלימות, כך, שבשעתא חדא וברגע חדא⁷⁵ נעשית אצלו כל שנה העברה שנה שלימה], אבל זוהי עבודה שנעשית על ידו (את הוי' האמרת).

אך עי"ז מגיע לדרגא נעלית יותר — שנעשה אצלו הענין דהוי' האמירך גו', ובלשון הלקו"ת⁷⁶, שלאחרי אתעדל"ת ואתעדל"ע שבאה על ידה, אזי באה אתעדל"ע נעלית יותר (עד למעלה מגדר של מעלה ומטה), מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל, אלא שאעפ"כ אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים, כיון שקוב"ה שריא באתר שלים⁷⁷. והיינו, שנוסף על פעולת הקב"ה (אתעדל"ע) בהקדמה לעבודת האדם באופן הכי פשוט, כמ"ש⁷⁸ מי הקדימני ואשלם, הנה גם לאחרי עשיית המצוה ע"י האדם עד לתכלית השלימות, שפועל האתעדל"ע

76) שה"ש כד, סע"א ואילך.

71) פסחים נ, ב. וש"נ.

77) זח"ג צ, ב.

72) ראה לקו"ש ח"כ ע' 50 ואילך.

78) איוב מא, ג. וראה ויק"ר פכ"ז, ב

73) הל' גירושין ספ"ב.

(מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה . . מי

74) ראה ספר השיחות תש"ג ע' 177. ע' (מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה . . מי

עשה לי מזווה עד שלא נתתי לו בית וכיו"ל).

179.

75) ראה זח"א קט, סע"א ואילך.

הבאה ע"י האתעדל"ת, ישנה האתעדל"ע היותר נעלית שעליי נאמר שקוב"ה שריא באתר שלים. וענין זה פועל גם בעבודת האדם שתהי' באופן נעלה יותר — כפי שנעשית מלמעלה — הוי' האמירך⁷⁹, כדלקמן.

ז) **וביאור** הענין דהוי' האמירך בעבודת האדם, שכללותה בג' הקוין שעליהם העולם עומד⁸⁰ (וקיים⁸¹), תורה עבודה (תפלה, שבמקום קרבנות תקנום⁸²) וגמילות חסדים (שכוללת כל המצוות כולם⁸³). דהנה, לימוד התורה, שהיא דבר הוי', צריך להיות באימה וביראה וברתת ובזיע⁸⁴, כיון שכל ת"ח שקורא ושונה ה"ה פועל שיהי' הקב"ה קורא ושונה כנגדו⁸⁵, שזהו האופן דאת הוי' האמרת (עשית אותו אומר), כיון שהענין שהקב"ה קורא ושונה הוא (כסיום המאמר) כנגדו. אך ישנו לימוד התורה כפי שהוא באופן שהוי' האמירך, היינו, שהלימוד הוא באופן ד"איתמר", שממילא איתמר ונדבר⁸⁶, שאין זה הדיבור שלו, אלא שנדבר בו דבר ה' ממילא ומאליו, כדוגמת לימוד המשניות שלמד הרב ב"י שאמר לו המגיד אני המשנה המדברת בפך⁸⁷ [ולהעיר, שענין זה הוא גם בלימוד שאר חלקי התורה (לא רק במשנה), אלא שבמשנה הרי זה באופן של פס"ד כו'. וע"ד שמצינו הדגשת הלשון "משנה" גם בנוגע להלכות פסוקות של פסקי הגאונים הפוסקים שבכלל משנה יחשבו, שאינם יכולים להיות באופן אחר, ככל פרטי ההלכות המסתעפים מזה⁸⁸].

ועד"ז בקו העבודה, תפלה, שנוסף על עבודת התפלה כעבדא קמי מרי⁸⁹, ישנו אופן נעלה יותר, כמ"ש⁹⁰ אד' שפתי תפתח (ולאח"ז הנה) ופי יגיד [וימשיך⁹¹] תהלתך, שהתפלה היא כעונה אחר הקורא, דהיינו אחר תפלת הקב"ה⁹², ועד שאפילו פתיחת השפתים נעשית מצד למעלה (אדני שפתי תפתח), שזהו"ע דהוי' האמירך.

83 ראה לקו"ת פ' ראה כג, ג.
84 ברכות כב, א.
85 תדבאר רפי"ח. ילקוט שמעוני איכה רמו תתלד.
86 ראה לקו"ת פקודי ו, רע"א. ועוד.
87 מגיד מישרים ר"פ ויקרא. ועוד (הובא בלקו"ת שם).
88 ראה הל' ת"ת לאדה"ז רפ"ב. וש"נ.
89 שבת י, א.
90 תהלים נא, יז.
91 סידור עם דא"ח רפו, ד. ובכ"מ.
92 סה"מ תרכ"ז ע' תמג.

79 לכאורה הכוונה, שהעבודה באופן ד"הוי' האמירך" היא מצד בחי' "בצלמנו" (למעלה מ"כדמותנו", דמות ודמיון בלבד), שכל מציאותו אינה אלא המציאות דלמעלה, שאז העבודה היא באופן (שאינה פעולה שלו, אלא) שנעשית מלמעלה (לא רק עבודה שלו שפועלת דוגמתה למעלה — את ה' האמרת"). וענין זה יכול להיות רק מצד האתעדל"ע הכי נעלית (למעלה מגדר של מעלה ומטה) ששריא באתר שלים (המו"ב).
80 אבות פ"א מ"ב.
81 שם מ"ח.
82 ברכות כו, ב.

ועד"ז גם במעשה המצוות, שעז"נ⁹³ ועשיתם אותם, אתם כתיב, מעלה אני עליהם כאילו עשאוני⁹⁴ (את הוי' האמרת), היינו, שע"י קיום המצוות רמ"ח מ"ע שכנגד רמ"ח אברים (ועד"ז שמירת שס"ה מצוות ל"ת שכנגד שס"ה גידים)⁹⁵, פועלים למעלה כל הציור קומה דרמ"ח אברים דמלכא, בחי' ז"א (כי רמ"ח מצוות הם ט"ס דז"א, שכ"א כלול מט', ט' פעמים ט' הם פ"א, וכל בחי' יש לה ג' בחי' רת"ס, א"כ ג"פ פ"א הם רמ"ג, וה' חסדים המגדילים הם רמ"ח), כמבואר בכ"מ בארוכה⁹⁶. ועז"נ⁹⁷ למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי, כלומר, שתהיו אתם בחי' זכרים המשפיעים, שבכם ועל ידכם תהיינה המצוות נקראים בשם כלים ואברים דמלכא להיות נמשך בהם אור א"ס ב"ה (כמבואר בארוכה בדרושי חסידות על הכתוב⁹⁸). אך ישנו גם אופן נעלה יותר בקיום המצוות, שענין זה נעשה מלמעלה — הוי' האמריך (ע"ד האמור לעיל בנוגע לתפלה ותורה), והיינו, שלאחרי שפועלים הענין דרמ"ח אברים דמלכא (בחי' ז"א), אזי נעשה תכלית העילוי במצוות — כפי שהם באופן שז"א בעתיקא אחיד ותליא (כהלשון הידוע בקבלה⁹⁹), שענין זה הוא מצד האתעדל"ע הכי נעלית (למעלה מהאתעדל"ע הבאה ע"י האתעדל"ת דעשיית המצוה עד לתכלית השלימות באופן דכאילו עשאוני, בכ"ף הדמיון, כיון שלכאורה אי אפשר להגיע למעלה יותר), שקוב"ה שריא באתר שלים, שלכן ה"ז באופן דעשאוני ממש.

(ח) **וזהו** גם כללות הביאור במ"ש זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, כפי שנתבאר בדרושי רבותינו נשיאינו, ובפרט בדרושי הצ"צ [שכאמור, בערב ר"ה היתה ירידת נשמתו בגוף, ובאופן שהנשמה נמשכה ובאה בגילוי, וכידוע סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁰⁰], שבקשר עם הולדת הצ"צ אמר רבינו הגדול דרוש משביעין אותו תהי צדיק וכו', והוא ג' פרקים הראשונים של ספר התניא, והרי הענין דמשביעין כולל ג' הפירושים¹⁰¹, לשון שבועה, לשון שובע, ולשון שבעה, היינו, כפי שנמשך בשבעת המדות שזהו עיקר האדם, ובשבעת ימי הבנין של כל העולם כולו, ועד לאופן שמכל ג' הפירושים נעשה דבר אחד.

99) זח"ג רצב, א. ראה תו"א יתרו עג, א.
 סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תב.
 100) אגרות־קודש אדמו"ר מהור"י צ
 ח"ד ע' עדר. "היום יום" ו אדר שני.
 101) קיצורים והערות לתניא ס"ע נו
 ואילך. סה"מ תרח"ץ ע' רלה ואילך.

93) בחוקות כו, ג.
 94) זח"ג קיג, א. ויק"ר פל"ה, ז.
 95) ראה זח"א קע, ב.
 96) לקו"ת שלח מה, ד. ובכ"מ.
 97) שלח טו, מ.
 98) לקו"ת שם, ב.

וכך נפעל גם בכל ערב ר"ה], שדוקא על יום הששי (לכאורה) למעשה בראשית, שבו נברא האדם, נאמר זה היום תחלת מעשיך, כיון שע"י עבודת האדם נמשך מבחי' תחלה (שלמעלה מראש) במעשיך, שקאי בפשטות (אין ענין יוצא מידי פשוטו) על כל סדר ההשתלשלות (וגם למעלה מסדר ההשתלשלות), עד למטה מטה (כנ"ל מהגהות מיימוני שמביא רבינו הזקן בנוגע להמשכה בענינים גשמיים, בבני חיי ומזוני רויחי למטה מעשרה טפחים כפשוטו). ונוסף לזה יש עוד מעלה, כפי שממשיך: זכרון ליום ראשון¹⁰², שע"י שנמשך מבחי' תחלה במעשיך (תחלת מעשיך), מתעלית הבריאה כולה, עד שאפילו בבריאה כפי שהיתה ביום ראשון, שנקרא יום אחד, שהי' בעולם רק ה' אחד, ניתוסף עליו גדול יותר — בדוגמת המעלה דיחיד לגבי אחד¹⁰³, והיינו, שאע"פ שגם בתיבת אחד נרמז אלופו של עולם בתחלת וראש התיבה¹⁰⁴, אין זה מגיע לעילוי דיחיד שלמעלה מגדר התחלקות. וזהו מה שנפעל ע"י עבודת איש ישראל, בהיותו נשמה בגוף, שמבחי' יחיד, תחלה (שלמעלה מראש) יומשך במעשיך, החל מהמשכה בנוגע להאדם עצמו, במחשבה ודיבור ועד למעשה שלו (מעשיך), ועי"ז גם בחלקו בעולם, ועי"ז בכל העולם כולו, שאז רואים יחידו של עולם, והיינו, שבעולם נמשך ומתגלה יחידו של עולם באופן שלא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך, שרואים בגלוי כח הפועל בנפעל¹⁰⁵ (כמבואר בכ"מ¹⁰⁶).

וענין זה שנפעל ביום ברוא אדה"ר, חוזר ונמשך בר"ה בכל שנה ושנה, וכאמור מאגה"ק¹⁸ שבכל ר"ה נמשך אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם, וכפי שמסיים, שגילוי תלוי במעשה התחתונים בפרטי הענינים שבכל ימות השנה. וענין זה הוא באופן שכבר בערב

האמירך", שאין כאן עבודה שנעשית ע"י האדם, "האמרת", כי אם ענין שנעשה מלמעלה (המו"ל).

103 ראה תו"א וראו נה, ב ואילך.

104 ראה תניא שעהיה"א פ"ב (פט, ב).
105 אולי הכוונה, שבראיית כח הפועל בנפעל מודגש העילוי ד"יחיד", "הוי' האמירך" — שלא נרגשת אפילו מציאות העולם כפי שהוא "דירה" לו ית' (ובמילא נרגשת גם מציאותו של האדם העובר שפעל הדירה בתחתונים — "את הוי' האמרת"), אלא נראה בגלוי רק כח הפועל, עצמותו ית' (המו"ל).

102 לכאורה הכוונה בפירוש "זכרון ליום ראשון" — שאתעדל"ע הג' (ששריא באתר שלים) היא בדוגמת (זכרון ל)האתעדל"ע הא' ד"יום ראשון" שמצד כי חפץ חסד הוא, אבל למעלה ממנה, שזהו"ע "תחלה" ("תחלת מעשיך") שלמעלה מ"ראש" (יום ראשון).

וענין זה מתבטא בעולם בעילוי ד"יחיד" (שיש רק מציאותו ית') לגבי "אחד" (שיש גם מציאות העולם ח' וד') אלא שבטלה לאלופו של עולם) — דוגמת העילוי ד"תחלה" (שנבדל לגמרי) לגבי "ראש" (שקשור עם סוף) — שנמשך ע"י העבודה באופן ד"הוי'

ר"ה בטוחים בני"י — ועד שמראים זאת בגלוי עי"ז שלובשים לבנים ומתעטפים לבנים — שברור הדבר שזוכים בדין (כדאיתא בטור¹⁰⁷), ועד שהדין דר"ה אינו ענין של דין כפשוטו, אלא כמבואר בארוכה בדרושי הסידור¹⁰⁸ שפועל ענין של תגבורת החיות (שמצד זה הנה לעתיד לבוא יאמרו ליצחק (דוקא) כי אתה אבינו¹⁰⁹). ובפשטות שכבר בערב ר"ה ישנה הכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, ולמטה מעשרה טפחים, בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני רויחי, ובקרוב ממש — שנת גאולה, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובעגלא דידן.

(106) ראה לקו"ת שלח מז, א. שער
 (107) אר"ח סתקפ"א.
 (108) רמז, א.
 (109) ישעי' סג, טז. שבת פט, ב.

הוספה

א

בי"ה, עשירי בשבט, הילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר, היתשמי"ג
 ברוקלין, נ.י.

הנהלת בית חב"ד
 פאולא, ברזיל

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה שמתכוננים להוציא לאור בקרוב מספר המאה של העתון, לאחר שזכו והצליחו בי"ה להוציאו לאור בלי הפסק במשך כמאה חדשים. ולכל לראש, עובדא זו גופא בשורה טובה היא, שהרי מעידה על השפעת העתון על קהל קוראיו. והובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב

א

מצילום האגרת. נדפסה בלקו"ש חכ"ג ע' 486 ואילך.
 מספר המאה של העתון: "חב"ד". וראה גם לקמן אגרת הבאה, בקשר ל"הידיעה שמתכוננים להוציא לאור בקרוב את מספר המאתים של העתון כו".
 והובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב: ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא בשל"ה
 ט, א.

ופועלים פעולתם, בפרט כשמלווים על ידי מעשה ודוגמא חיי של פעולות בית חב"ד.

ויהי רצון שיקויים בהם מאמר חכמינו ז"ל – שמתאים הוא לנידון דיין – מי שיש לו מנה (מאה זוז) רוצה מאתים כו'. ורצון יראיו יעשה, שימלא השי"ת משאלות לבבם לטובה במספר האמור.

ואף שבודאי ובודאי יבוא משיח צדקנו הרבה והרבה זמן קודם לזה, הרי גם בימות המשיח – מצות ואהבת לרעך כמוך, כלל גדול בתורה, בתוקפה תעמוד, כולל השפעה על כל אחד ואחת שאפשר להגיע עליהם לתכלית השלמות בכל עניניהם על ידי חיי יום-יום בהתאם לתורתנו, תורת חיים.

וכמדובר כמה פעמים, העבודה וההכנה הכי מתאימה לקרב ביאת המשיח וגאולה האמתית והשלימה הרי היא – פעולות מעין סדר החיים אז, שהוא לתקן עולם במלכות שד"י, ובפשטות – הפצת היהדות, לימוד התורה וקיום מצותי באופן דמוסיף והולך ואור, מיוסד על הכלל שהמעשה הוא העיקר, קיום מצוות מעשיות בפועל.

ואף שעבודה גדולה היא, אבל ביחד עם זה עבודה חביבה והצלחתה מובטחת כשהיא באופן דטופח על מנת להטפוח, כולל להשפיע על הקוראים שגם הם ישתדלו להיות נרות להאיר, להאיר כל אחד ואחת במקומם ובסביבתם בנר מצוה ותורה אור.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור

מ. שניאורסאהן

מאמר חכמינו ז"ל .. מי שיש לו מנה .. רוצה מאתים כו': ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

ורצון יראיו יעשה: תהלים קמה, יט.

מצות ואהבת לרעך כמוך, כלל גדול בתורה: קדושים יט, יח ובתו"כ ופרש"י.

תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

לתקן עולם במלכות שד"י: נוסח תפלת וע"כ נקוה.

דמוסיף והולך ואור: ע"פ שבת כא, ב. וראה אג"ק חכ"ז אגרת י"לג (ע' מז) הערה ד"ה מוסיף ואור.

שהמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מי"ז.

דטופח על מנת להטפוח: לשון חז"ל – ברכות כה, ריש ע"ב. ועוד.

נרות להאיר: ראה לקו"ש ח"ב ע' 484 ואילך (תו"מ התועודיות ח"ד – תשי"ב ח"א – ע' 227 ואילך). ובכ"מ.

בנר מצוה ותורה אור: משלי ו, כג.

ב

בי"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
ראש חודש סיון תנש"א
ברוקלין, נ.י.

הנהלת בית חב"ד,
פאולו, ברזיל,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה שמתכווננים להוציא לאור בקרוב את מספר
המאתים של העתון „חב"ד".

ולמותר להדגיש, אשר הצלחתם להוציאו לאור בלי הפסק משך זמן ארוך
כזה מעיד על השפעת העתון על קהל קוראיו. והובטחנו שדברים היוצאים מן
הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם, בפרט כאשר הדברים מלווים ע"י מעשה
ודוגמא חי' של פעולות בית חב"ד.

וידוע המבואר במעלת מספר מאתים — באור התורה להצמח צדק עה"פ
(שה"ש ח, יב) ומאתים לנוטרים את פריו (אוה"ת שה"ש כרך ב ס"ע תשסא
ואילך).

ויהי רצון שיקויים בהם מאמר חכמינו רבותינו ז"ל — **מי שיש לו מנה
רוצה מאתים מאתים רוצה כו'.** ורצון יראיו יעשה, שימלא השי"ת משאלות
לבבם לטובה במספר האמור.

והדגשה מיוחדת בכל הנ"ל בשנה זו שהיא גדושה ב**„קדושה משולשת"**.
כלומר, רבים מעניני הקדושה בשנה זו מופיעים שלשה פעמים, אופן של
„חזקה".

ב

מצילום האגרת. נדפסה ב"התקשרות" גליון ר ע' 3.
יום שלישי שהוכפל בו כי טוב: פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו).
מספר המאתים של העתון „חב"ד": ראה גם לעיל אגרת הקודמת, בקשר ל"הידיעה
שמתכווננים להוציא לאור בקרוב מספר המאה של העתון".
והובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב: ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא בשל"ה
סט, א.

מאמר חכמינו רבותינו ז"ל — מי שיש לו . . מאתים רוצה כו': ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י.
רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.
ורצון יראיו יעשה: תהלים קמה, יט.

התחלת השנה היתה ב"חזקה" של שלשה ימי קדושה רצופים: לאחר ימי ראש-השנה בא תיכף יום השבת-קודש. ובחוץ-לארץ חזרה "חזקה" זו על עצמה עוד שתי פעמים בחודש תשרי (בימים הראשונים והאחרונים של חג הסוכות). היינו "חזקה" בתוך "חזקה" – שלש פעמים שלשה ימי קדושה רצופים.

ועד"ז חזר ענין זה בראש השנה לחסידות, חג הגאולה י"ט-כ כסלו, ועד"ז בימי השמחה דפורים. ובסיום ספה"ע – ספירת מלכות שבמלכות ותומ"י שני ימי חג השבועות.

משמעותה של "חזקה" (מלשון **חזק**, תוקף) היא, שע"י שלשה פעמים נעשה קביעות בדבר, ויש תוקף שכך יומשך הדבר.

ובזה הוראה ונתנית-כח של "**שנה משולשת**" זו, שכל עניני קדושה, תורה ומצוות"י, מתחזקים וחודרים בכל המציאות, כך שהשפעתם הולכת ונמשכת (מחיל אל חיל).

כולל שיצליחו הוצאתו לאור והפצתו של העתון הני"ל, שענינו הוא הפצת היהדות, תורה ומצוות"י, בכלל, והפצת מעינות תורת החסידות חוצה במיוחד.

והשם יתברך יצליחם ללכת מחיל אל חיל בעבודתם הקדושה הן בהפצת העתון והן בשאר פעולות בית חב"ד.

כבוד ובברכה להצלחה מרובה ולבשורות טובות בכל האמור ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

מ. שניאורסאהן

התחלת השנה היתה ב"חזקה" .. ובחוץ-לארץ כו': ראה בארוכה מכתבים כלליים לר"ה – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 859 ואילך (באידיש); לקו"ש חל"ט ע' 433 ואילך (בלה"ק). משיחות ש"פ האזינו, שבת שובה ה'תנש"א – סה"ש שם ח"א ע' 3 ואילך. וראה גם מכתב כללי די"א ניסן – סה"ש שם ח"ב ע' 893 ואילך (באידיש); לקו"ש חל"ז ע' 174 ואילך (בלה"ק). ועד"ז .. בראש השנה לחסידות: ראה משיחות ש"פ וישב, כ"א כסלו ה'תנש"א – סה"ש שם ח"א ע' 179. וש"נ.

ועד"ז בימי השמחה דפורים: ראה משיחות ש"פ תשא, ט"ז אדר ה'תנש"א – סה"ש שם ע' 374. וראה גם בקשר להקביעות דר"ח אדר – שם ע' 331 הערה 7. ע' 340. ובסיום ספה"ע .. ותומ"י שני ימי חג השבועות: ראה משיחות ש"פ במדבר, ערב חג השבועות, ויום ב' דחג השבועות ה'תנש"א – סה"ש שם ח"ב ע' 550. וראה גם שם ח"א ע' 460 הערה 81.

מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.

ג

[אור לטי"ז אלול, ה'תשד"מ]

נת' ות"ח

ודבר בעתו (אלול)

ובפרט שמדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם וכו'.

אזכיר עה"צ.

מכתב
ביום
אור לטי"ז
אלול
ה'תשד"מ

ג

מצילום כתי"ק, על גליון מכתבו של האברך אשר לעמל הכהן ווייספיש בתאריך זה — אליו מצרף את סדרת הספרים "כל ספרי ר' אלעזר רוקח", אשר — כפי שכותב במכתבו — נדפס מחדש לפני שנה וחצי ע"י הסבא ש"י שלי**, והנני בזה ליתנם לכ"ק אדמו"ר שליט"א". שמדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם: ראה קונטרס "משיחות אחרון של פסח (והתועדויות שלאח"ז) ה'תשד"מ — בדבר לימוד ספר הרמב"ם" — לקו"ש חכ"ז ע' 229 ואילך; חל"ב ע' 271 ואילך.

(* הכולל, בין השאר, גם ספרו "ארבעה טורי אבן" על הרמב"ם.
**) מוה"ר יוסף היילפרין (מנשטת) — בני ברק, תשמ"ג.

לעילוי נשמת

הרה"ח עוסק בצ"צ וכו'
ר' מרדכי אהרן חיים ז"ל
בהרה"ח וכו' ר' אליעזר ז"ל

אבערלאנדער

נפטר כ"ט אלול, ה'תשי"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו